

◆ POTVRDIŤ SLÁVENIE
SVÄTEJ LITURGIE
V STAROSLOVIENČINE

◆ VYSVÄTIŤ KŇAZOV

◆ USTANOVÍŤ
SAMOSTATNÉ
BISKUPSTVO

Textová príloha - NOVÁ č. 1

„Jedným z najväčších prejavov skutočnej lásky je schopnosť darovať milovanej osobe čas, byť s ňou.“

„Nenechaj sa odradiť, keď od Boha nedostaneš hneď to, čo žiadaš. Je to preto, že ti chce dať ešte väčšie dobro ako odmenu za vytrvalosť, za to, že s ním zostávaš pri modlitbe.“ (Evagrius Ponský)

„Aby si sa mohol modliť k Bohu, nič nepotrebuješ: nech si kdekoľvek, nech Ho kdekoľvek vzývaš, On ťa počuje. Nepotrebuješ nijakých sprostredkovateľov. Jednoducho povedz: Zmiluj sa nado mnou! A Boh okamžite bude prítomný. Nečaká na koniec modlitby: obdržíš dar skôr, ako dokončíš modlitbu.“ (sv. Ján Zlatoústý)

„Nebolo nám nariadené pracovať, bdieť, postiť sa stále. Ale máme niečo, čo je pre nás ako zákon: modliť sa bez prestania.“ (Evagrius Ponský)

„Modlitba je povznesenie duše k Bohu alebo prosba k Bohu o vhodné dobré.“ (sv. Ján Damaský)

Bratia sa pýtali otca Agathona: „Ktorá čnosť medzi všetkými našimi čnosťami vyžaduje najväčšie úsilie?“ „Odpusťte“, odpovedal otec, „ale ja si myslím, že nie je nič namáhavejšie ako modlitba k Bohu. Zakaždým, keď sa človek chce modliť, podrobujú ho jeho nepriatelia démoni skúške v snahe zabrániť mu v tom. Vedia totiž, že nič im tak nezatvára cestu ako modlitba k bohu. Vo všetkom ostatnom, čo človek podniká, dosiahne cieľ, ak vytrvá, iba s modlitbou zápasí až do poslednej chvíle.“

„Volaj ku mne a vyslyším ťa a oznámim ti veľké, nevystihnuteľné veci, o ktorých nevieš.“ (Jer 33,3)

„...Mojžiš nevedel, že mu žiari tvár od rozhovoru, ktorý s ním mal... Izraeliti zakaždým videli Mojžišovu tvár a Mojžišovi tvár žiarila.“ (Ex 34, 29b.35)

„O nič nebuďte ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaka prednášajte svoje žiadosti Bohu. A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápavosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi.“ (Flp 4,6-7)

Textová príloha č. 14 – oprava

<p>¹ Blažený človek, čo nekráča podľa rady bezbožných a nechodí cestou hriešnikov, ani nevysedáva v kruhu rúhačov, ² ale v zákone Pánovom má záľubu a o jeho zákone rozjíma dňom i nocou. ³ Je ako strom zasadený pri vode, čo prináša ovocie v pravý čas, a jeho lístie nikdy nevädne; darí sa mu všetko, čo podniká.</p>	<p>Raduj sa, lebo skrze teba k nám radosť prichádza! Raduj sa, lebo skrze teba pomínie prekliatie! Raduj sa, lebo si pozdvihla padnutého Adama! Raduj sa, lebo si zotrela slzy Evine! ... Raduj sa, panenská Nevesta!</p>
<p>Ak lásku v srdci chceš mať, lásku, ktorá večne trvá. /: Pred trón Boha príd' a chváľ' jeho slávu :/ a moc, slávu a moc.</p>	<p>Ó, Ježišu, odpusť nám naše hriechy, zachráň nás od pekelného ohňa, prived' do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú tvoje milosrdenstvo.</p>
<p>„VEZMITE A JEDZTE, TOTO JE MOJE TELO, KTORÉ SA ZA VÁS LÁME NA ODPUSTENIE HRIECHOV... PITE Z NEJ VŠETCI, TOTO JE MOJA KRV NOVEJ ZMLUVY, KTORÁ SA VYLIEVA ZA VÁS I ZA MNOHÝCH NA ODPUSTENIE HRIECHOV.“</p>	<p>Pane mocný, buď vždy s nami, lebo iného pomocníka okrem teba v súžení nemáme. Pane mocný, ostaň s nami.</p>
<p><i>Pane, prosím ťa za uzdravenie mojej mamy.</i></p>	<p><i>Dobrotivý, trpezlivý a najmilostivejší Bože, tebe sa v každom čase a v každej hodine všetko klania, ospevuje ťa a oslavuje. Ty dobrých ľúbiš a hriešnikov miluješ, všetkých voláš k sebe, lebo si im prisľúbil svoje budúce blaho...</i></p>

Textová príloha – NOVÁ č. II.

ČAS A MIESTO MODLITBY

- Otec Eutemij, aký je účel tejto modlitby?

- Hoci spoločné modlitby v chráme, ako aj tie, ktoré sa modlíme vo svojej izbe, čítané alebo spievané z modlitebných knižiek, sú veľmi osožné, jednak sú svojou povahou obmedzené časom. Nie vždy máme poruke knižku a noty. Nemôžeme všetok svoj čas tráviť v chráme alebo v izbe – musíme aj pracovať a plniť si svoje povinnosti. Nepoznám inú modlitbu ako Ježišovu, ktorá by mohla byť ustavičnou. Táto modlitba nepotrebuje ani chrám, ani izbu, ani modlitebnú knižku. Možno sa ju modliť kdekoľvek – doma, na ulici, na ceste, vo väzení i v nemocnici, pri zaspávaní... Stačí sa ju len naučiť.

„Hovor to bez prestania, v chráme, doma, na ulici, pri práci, pri jedle, pri spaní, jedným slovom od okamihu, keď otvoriš oči až do doby, keď ich zavrieš. Hovorím tomu: vystaviť sa na slnko. Lebo to znamená žiť pred tvárou Boha, ktorý je Slnko duchovného sveta.“ (Teofan Zatzvorník)

SPOSOB MODLITBY

- ... Stačí sa ju len naučiť.

- Ale akým spôsobom?

- To nie je dôležité. Začni si ju opakovať sám, nahlas, podľa svojich schopností, v tvojej izbe, na ceste, keď pri tebe niekto nie je. Modlitbu treba opakovať pomaly, pozorne, tlmene, tak ako žobráci prosia o almužnu: *Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym*. Opakuj ju často, kedykoľvek sa ti naskytne vhodná príležitosť. Potom túto modlitbu opakuj v mysli vo svojom duchu, ale aj pomaly a pozorne. Neskôr môžeš túto modlitbu spojiť s rytmom dychu alebo údermi srdca...
... Okrem toho je vhodné, hoci nie nevyhnuté, zlaďiť jej vyslovovanie s rytmom dýchania, pretože potom sa stáva modlitbou celého človeka, nie len jeho duše. Ak sa ju modlíme iba myslou, hovoríme jej prvú časť (Pane Ježišu Kriste...) pri nádychu a jej druhú časť (...zmiluj sa...) pri výdychu. Ak sa ju modlíme aj perami hovoríme ju celú na jeden výdych. Zladenie tejto modlitby s dýchaním je spočiatku dosť náročné, no prináša vnútorné upokojenie.

Dôležité je sústrediť sa nie na jednotlivé slová modlitby, ale na Božiu prítomnosť...

Časom sa modlitba usídli v srdci človeka, stane sa neoddeliteľnou súčasťou jeho osoby a ak Boh dá, raz možno aj modlitbou ustavičnou...

OVOCIE JEŽIŠOVEJ MODLITBY:

Keď sa Partenij opýtal starca, čo možno rozumieť pod neustálou modlitbou, dostal túto odpoveď:

- Hľa, čo je neustála modlitba: začnem sa modliť pred západom slnka, a keď prídem k sebe, slnko je už vysoko na oblohe a ja som si to vôbec nevšimol. – To je čistá modlitba.

- Povedzte mi, je čistá modlitba naozaj nevyhnutná v aktívnom živote?

- Je nesmierne užitočná. Človeka, ktorý sa ustavične modlí Ježišovu modlitbu, možno prirovnať, povedzme, ku kvitnúcej lipke. Keď na lipke nieto kvetov, včely neprilietajú. Keď však začne kvitnúť, vôňa kvetov ich priláka zo všetkých strán. To sa stane aj askétovi, ktorý dobre pokročil v Ježišovej modlitbe: vôňa modlitby, cnosť získaná vďaka nej, priláka k nemu zo všetkých strán ľudí dobrej vôle, ktorí sa chcú naučiť skutočnej modlitbe. Kto žije v Kristovi, toho Boh nosí na rukách ako malé dieťa. Nič ho nemusí trápiť. Dobrí ľudia k nemu prichádzajú zo všetkých strán a chránia ho ako zreničky svojich očí. Kto sa modlí Ježišovu modlitbu, ten odpočíva v tieni Pána a nepociťuje nijakú úzkosť. Všetko plynie prirodzene...

... Niet človeka vo svete, ktorý by nezhršil. Apoštol Ján píše práve o tomto argumente. Na každý hriech je pokánie. Práve neustále pokánie nás ochraňuje, či už od pýchy alebo od zúfalstva.

- Predpokladám, otec Arkadij, že Ježišova modlitba je v tomto prípade veľmi vhodná. V nej sa totiž ustavične opakuje: „*Pane..., zmiluj sa...*“

- To je pravda, priateľu. My hrešíme nielen každú hodinu, ale aj každú minútu, slovom, skutkom i myšlienkou. Ochotne prijímame podvody, nečisté, pochybovačné myšlienky a preverujeme ich z každej strany. Často s nimi súhlasíme... Ježišova modlitba sa v týchto prípadoch veľmi odporúča...

OBREZANIE PODĽA TELA JEŽIŠA KRISTA	BOHOZJAVNIE	NARODENIE PODĽA TELA JEŽIŠA KRISTA
PÁNOVO NANEBOVSTÚPENIE	SVÄTÍ, NAJVYŠŠÍ APOŠTOLI PETER A PAVOL	ZOSNUTIE PRESVÄTEJ BOHORODIČKY
ZHROMAŽDENIE K PRESVÄTEJ BOHORODIČKE	SVÄTÝ A VEĽKÝ PIATOK	SVETLÝ PONDELOK
ZVESTOVANIE PRESVÄTEJ BOHORODIČKE	POČATIE PRESVÄTEJ BOHORODIČKY SVÄTOU ANNOU	1. NEDEĽA PO PÄŤDESIATNICI – VŠETKÝCH SVÄTÝCH

Textová príloha – NOVÁ č. III.

Utierenie Vzkriesenia: Ako prvorodený zrodil sa Kristus z Márie Panny. Ako človek zjavil sa medzi nami. Baránkom ho nazývali, Nepoškvrneným, lebo hriech sa ho nedotkol. Náš Spasiteľ, náš opravdivý Boh, mal meno „Dokonalý“

Ako jednoročný baránok, za všetkých nás bol zabitý Kristus, naša odmena, naša sláva, žertva dokonalá. Ale z hrobu zažiaril nám ako jasné slnko pravdy.

Utierenie Vzkriesenia: Pascha požehnaná sa nám dnes zjavila, Pascha nová a svätá, Obeť tajuplná, Obeť prevznešená, slávny Kristus Vykupiteľ, Žertva nepoškvrnená, Obeta nesmierna, Dar veriacim, Baránok, ten, čo nám otvoril brány raja, Ježiš, čo posväcuje všetkých verných.

Iz 53, 7: Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom, (a neotvoril ústa).

Jn 1,29–31: Keď na druhý deň videl, ako k nemu prichádza Ježiš, zvolal: "Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta. Toto je ten, o ktorom som hovoril: Po mne prichádza muž, ktorý je predo mnou, lebo bol prv, ako ja. Ani ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa on stal známym Izraelu."

1Pt 1, 18n: Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka. On bol vopred vyhladený, ešte pred stvorením sveta, zjavil sa však až v posledných časoch kvôli vám, čo skrze neho veríte v Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu slávu; aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha.

Zjv 5, 6.11: I videl som v strede medzi trónom a štyrmi bytosťami uprostred starcov stáť Baránka, ktorý bol ako zabitý... Videl som a počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu, bytostí a starcov. Boli ich myriady myriád a tisíce tisícov a volali mohutným hlasom: "Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, bohatstvo a múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie."

Textová príloha – NOVÁ č. IV.

Svätý Bazil Veľký – kňazská a biskupská služba

Bazil sa po svätom krste utiahol do Pontu, kde sa rozhodol napodobňovať drsný spôsob života mníchov. Jediná tunika a jediný plášť mu slúžili za oblek. Jeho lôžkom bola doska. Chlieb, soľ a nejaké ovocie boli jeho potraviny. Bol vychudnutý častými pôstmi, vzdialený od sveta, v modlitbe, ručnej práci, štúdiu Písma a náuke.

Nový Cézarejský biskup Eusebij dobre poznal Bazilove vlastnosti, preto ho v roku 364 vysvätil za kňaza, aby v ňom mal dobrého pomocníka. Svätý Bazil nezištne pracoval nad oázou duší. Usporiadal sv. liturgiu vo svojom chráme, čím dal základ liturgiám východných cirkví, zakladal rehoľné školy, zaoberal charitatívnymi činnosťami. Stal sa opatrovníkom chudobných, chorých a starých ľudí. Keď v roku 367 nastal pre neúrodu hlad v celej Kapadócií, jediný Bazil prispieval na záchranu obetí hladu. Predal všetko čo mal a za získané peniaze doviezol rôzne potraviny. Sám sa opásal zásterou a s pomocou milosrdných ľudí sám rozdával každému jeho podiel. A keď nastal čas liturgických obradov, ponáhlal sa do chrámu a tam dojímavým hlasom rozdával ešte hodnotnejší chlieb Božieho slova a Eucharistie. Jeho cnosti boli známe na celom kresťanskom východe.

Po smrti biskupa Eusébia sa stal biskupom a arcibiskupom – metropolitom sv. Bazil. Po niekoľkých rokoch trepezlivosti, miernosti a lásky si Bazil získal aj tých protivníkov, ktorí sa mu spočiatku stavali na odpor.

Počas prenasledovania a mučenia kresťanov zo strany ariánov i samotného cisára sa postavil nebojácne na odpor a v múdrosti Svätého Ducha obhajoval kresťanov. Na vyhrážky odpovedal: „*Vyhrážaj sa mi ničím iným, žiaden z týchto trestov ma nedojíma... Lebo odobratie majetku nemôže postihnúť toho, kto nič nemá. Nevadí mi ani vyhnanstvo. Nie som viazaný na žiadne miesto. Zem, na ktorej žijem nie je moja, patrí Bohu... Trápenie na mňa urobí slabý dojem. Moje telo je také slabé, že pod prvým úderom sa zrúti. Smrť bude pre mňa milosrdným skutkom, ona ma skôr dovedie k Bohu...*“ Cisár, dojatý Bazilovou múdrosťou, prestal prenasledovať kresťanov.

Ako biskup – metropolita starostlivo organizoval svoju metropoliu. Pilne sa snažil o krásu cirkevných bohoslužieb, výchovu kňazstva a prial si povzniesť Božiu slávu a spásu duší. Chudobní, ukrivdení, prenasledovaní, zastrašení tak duchovne, ako aj telesne, našli v osobe Bazila opatrovníka a pomocníka.

Okrem svojich početných prác a náuk živým slovom sa svätý Bazil často chytil pera, aby aj písomne slúžil Bohu a spásu ľudí. Písal rôzne diela, kázne, listy, vysvetľoval a prehlboval učenie Cirkvi, zostavil pravidlá rehoľného života a pod. Patrí k cirkevným ocom, bol vyhlásený za učiteľa Cirkvi a je patrónom východného mníšstva.

Textová príloha – NOVÁ č. V.

Svätý Bazil Veľký, ochranca chudobných a chorých

Chudobní, ukrižvení, prenasledovaní, zastrašení tak duchovne, ako aj telesne, našli v osobe sv. Bazila opatrovníka a pomocníka, vplyvného mysliteľa a ochrancu. Na úrady prefekta, gubernátora i samotného cisára išli písomné alebo aj ústne žiadosti Bazila, ktoré boli väčšinou splnené a prinášali trpiacim úľavu.

Možno od prvých čias kresťanstva nikto nezaložil toľko dobročinných nadácií, ako sv. Bazil. V centre metropolie, neďaleko Cézarey bolo vidieť celé mesto vybudovaných dobročinných ústavov (nemocnica „mesto lásky“), kde chorí dostávali svoje ošetrovanie, svoj dozor. Tam zobral sv. Bazil ľudí rôznych odborov. Na prvom a najviditeľnejšom mieste stál svätý chrám Boží. Stavby postavené Bazilom mali vyzeráť ako skutočné mestá. Národ ich pomenoval „Bazilidou“. Tento komplex budov bol v tej dobe považovaný za div sveta, predbehol dnešnú ideu polikliník a sociálnych stredísk o plných 15. storočí. Ešte dlhú dobu po smrti sv. biskupa ostal slávny.

Tak sa staral Bazil o dobro a blahobyt iných. Pre seba nechával len biedne a najnutnejšie. Iným nechával bohaté zakryté stoly, drahé obleky a pre neho najväčšou radosťou bolo zostávať medzi malomocnými a svojimi ústami sa dotýkať ich krvavých rán. Ako arcibiskup – metropolita, žiadal Bazil od svojich podriadených biskupov, aby vybudovali vo svojich biskupstvách útulky pre chorých, chudobných a starých.